

2025. aasta kevadine haiguspuhang Kambja piirkonnas

Ajavahemikus 19.04.2025–05.05.2025 haigestus Ülenurme, Tõrvandi ja Soinaste piirkonnas võimaliku joogivee kvaliteedi kõikumise tõttu Terviseametile teadaolevalt ligikaudu 700 inimest.

Puhangu kulg

Terviseamet sai esialgse info võimalikust haiguspuhangust 21. aprillil 2025, kui Kambja valla ja Ülenurme-Tõrvandi piirkonna elanike postitused ilmusid sotsiaalmeedias. Esimesed ametlikud pöördumised haigestunutelt jõudsid ametini järgnevatel päevadel ning nende põhjal alustati täpsemat haigestumise asjaolude uurimist.

Puhangu teine laine algas 30. aprillil 2025. Sel perioodil laekus ametile oluliselt rohkem teavitusi haigestumistest, tõenäoliselt sotsiaalmeedias levitatud üleskutse tõttu teavitada Terviseametit enda haigestumisest.

Epidemioloogiline uuring

Terviseameti inspektorid viisid pöördujatega läbi epidemioloogilise uuringu, mille tulemusel selgus, et enamik haigestunuid kahtlustas haigestumise peamise põhjusena kraanivett. Haigestunute peamised sümptomid olid oksendamine, kõhulahtisus, iiveldus, kõhuvalu, palavik ja nõrkus.

Küsitlemise käigus uuriti ka muid võimalikke nakkusallikaid ja levikutegureid (nt üritused, toit), kuid ühtegi ühist sündmust ega tegevust, mis oleks piirkonna kõiki haigestunuid ühendanud, ei tuvastatud. Haigestunud viibisid eri piirkondades ja elamutüüpides, olid erinevate eluviisidega ja käitumisharjumustega ega polnud muul viisil omavahel seotud (sh oli haigestunuid erinevates töökohtades, õppe- ja lasteasutustes).

Esines ka perekondlikke haigestumusi, mis on nakkushaiguste puhul tavapärane.

Joogivee seire ja rakendatud meetmed

Kahe puhangulaine vahel viis piirkonna veekäitleja Tartu Veevärk läbi lühiajalise piirkonna veetrassi desinfitseerimise ja Terviseamet andis soovitusi keeta kraanivett enne tarbimist.

Pärast meetmete rakendamist pöördumiste arv vähenes, kuid vahetult pärast vee-ettevõtja tegevusi ja veekeetmise soovitusi tühistamist tõusis haigestumiste ja pöördumiste arv märgatavalt. See andis selgema viite, et haigestumised võivad olla seotud just kraanivee tarbimisega.

Teise laine ajal märkisid paljud haigestunud, et sümptomid ilmnesis vahetult pärast kraanivee joomist. Haigestumise langustrend algas uuesti pärast seda, kui

Terviseamet taastas joogivee keetmise soovitusel ja Tartu Veevärk jätkas joogivee desinfitseerimist.

Laboritulemused

Terviseamet ei lähtunud järelduste tegemistes vaid epidemioloogilisest uuringust, vaid lisaks sellele uuriti piirkonna joogivett mikrobioloogiliste näitajate osas ning analüüsi haigestunute kliinilisi proove. Paralleelselt seiras piirkonna joogivee kvaliteeti ka Tartu Veevärk.

Terviseameti kogutud 80 joogiveeproovist leiti mitmel korral ja erinevatest proovivõtukohtadest kõrvalekaldeid, sh esines joogivees üksikuid *col*/laadseid ja *e.coli*/baktereid ning soole enterokokke. Kuigi joogivee proovidest ei tuvastatud suurt joogivee reostust, viitasid tulemused joogivee ebastabiilsele kvaliteedile.

Haigestunute kliinilistest proovidest leiti haigustekitajatena mitmeid viiruseid ja baktereid, sh noro-, rota-, sapo- ja astrovirust ning ka *e.coli* ja kampülobakterit. Perioodi vältel esines ka korduvhaigestumisi ja oli haigestunuid, kellel tuvastati mitu haigustekitajat.

Järeldus

Terviseamet võttis arvesse epidemioloogilise uuringu andmeid, joogiveeproovide tulemusi ning haigestunute kliinilisi proove. Kuna mitmed haigustekitajad saavad levida ka vee kaudu ning haigestunud olid tarvitanud kraanivett, järeldas Terviseamet, et haiguspuhangu kõige tõenäolisem põhjus oli joogivee tarbimine.